

Î N C H E I E R E

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu,
în cauza civilă la cererea înaintată de Gheorghe Străisteanu împotriva
Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău” cu privire la
constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului
moral,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, fiind menținută hotărârea din
19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 24 ianuarie 2018, Gheorghe Străisteanu a înaintat cerere de chemare în
judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură
Chișinău” privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea
prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 23 decembrie 2017, ora 12:16,
prin intermediul poștei electronice a remis la adresa pârâtului -
chisinau@moldsilva.gov.md o cerere în baza Legii privind accesul la informație,
prin care a solicitat informarea dacă pârâtul poate elibera lemn de foc tare, pentru
necesitățile personale și ale întreprinderii, dacă poate vinde câte 10-15 m.c. pe lună
pe parcursul anului, dacă dispune de transport pentru a transporta lemnul, la cine se
poate adresa pentru a încheia un contract de colaborare, care este prețul la moment a
unui metru cub de lemn de stejar.

Potrivit mesajului parvenit la poșta electronică a reclamantului -
straisteanugheorghe@gmail.com, angajații pârâtului au recepționat cererea indicată
în aceeași zi - 23 decembrie 2017, ora 12:16:15, iar la 23 ianuarie 2018, peste 31 de
zile de la data expedierii și recepționării cererii din 23 decembrie 2017, cu
încălcarea gravă a termenului de 15 zile, pârâtul i-a remis un răspuns, ce nu conține
toată informația solicitată.

Reclamantul consideră că Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău” i-a încălcat dreptul la informație și dreptul la examinarea cererii din 23 decembrie 2017 în termenul stabilit de lege.

Astfel, reclamantul a solicitat constatarea încălcării dreptului la informație și a dreptului la examinarea cererii din 23 decembrie 2017 în termenul stabilit de lege, obligarea pârâtului să examineze cererea din 23 decembrie 2017 în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare și să-i prezinte informația solicitată cu încasarea din contul pârâtului a sumei de 5250 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termenul prevăzut de lege a cererii din 23 decembrie 2017 și prin refuzul de a furniza informația solicitată.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de Gheorghe Străisteanu împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău” a fost admisă parțial și s-a constatat îngădirea dreptului lui Gheorghe Străisteanu de acces la informație la soluționarea cererii din 24 decembrie 2017, adresată Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău”, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, fiind menținută hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, deoarece dreptul de acces la informație constituie un drept fundamental al persoanei, garantat atât de legislația națională, cât și de cea internațională, iar instanța a stabilit deja comiterea de către intimată a faptei ilicite sus-indicate, în speță se impune constatarea privind prejudicierea morală a apelantului prin încălcările admise de intimată.

Totodată, pentru determinarea dacă suferințele cauzate apelantului urmează a fi compensate pecuniar, este necesar ca suferințele cauzate să fie de o intensitate suficient de mare pentru a determina survenirea acestei consecințe, constatare făcută inclusiv și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Amihalachioaie c. Moldovei, în care Înalta Curte a menționat că în unele cazuri însăși constatarea încălcării constituie o satisfacție echitabilă.

Astfel, urmare a aprecierii circumstanțelor cauzei în raport cu modalitatea invocată de apelant, prin care i s-a cauzat suferințele psihice, instanța de apel a conchis că în contextul în care încălcarea admisă de intimată, respectiv oferirea tardivă a răspunsului la cererea apelantului, a durat doar 6 zile, inclusiv 2 zile nelucrătoare, reieșind din constatarea primei instanțe, necontestate de apelant, referitoare la faptul că răspunsul urma a fi oferit cel târziu la 17 ianuarie 2018, ajungându-se la concluzia că suferințele psihice suportate de apelant nu puteau atinge o intensitate suficientă pentru a determina necesitatea compensării pecuniare a acesteia.

În aceste circumstanțe, Curtea de Apel Chișinău a reiterat că însăși faptul constatării încălcării dreptului apelantului de acces la informație este suficientă pentru compensarea suferințelor psihice ale acestuia, cauzate de oferirea tardivă a răspunsului la cererea sa. Această constatare este fortificată și prin aceea că solicitările apelantului vizau și oferirea informațiilor cu privire la propria activitate a Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău”, ce nu constituie obiectul Legii privind accesul la informație, conform art. 1 alin. (2) lit. d) al acestei Legi, având în vedere că Întreprinderea de stat se atribuie la domeniul privat al statului, conform Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea

municipală, astfel încât apelantul nici nu poate pretinde la repararea prejudiciului moral cauzat prin prestarea tardivă a unor astfel de informații.

La 30 octombrie 2018, Gheorghe Străisteanu a contestat cu recurs decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și casarea parțială a hotărârii din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea ce ține de respingerea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei decizii prin care să fie satisfăcută integral pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Potrivit recurentului, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerinței de recuperare a prejudiciului moral, sunt inechitabile și îi încalcă drepturile, deoarece nu sunt motivate suficient, or, simpla constatare a încălcării nu constituie în sine o reparare a prejudiciului moral, deoarece nu are un caracter compensatoriu.

La 13 decembrie 2018, Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău” a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acestuia.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 26 septembrie 2018, fiind expediată participanților la proces la 16 octombrie 2018 (f.d. 98), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 30 octombrie 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu

conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Gheorghe Străisteanu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Străisteanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Iurie Bejenaru,

Nicolae Craiu